

Wyrok z dnia 14 lutego 2007 r.

III KRS 7/06

Konstytucyjne zagwarantowanie prawa sędziego do wynagrodzenia albo uposażenia w stanie spoczynku decyduje o wskazaniu w uchwale Krajowej Rady Sądownictwa podjętej na podstawie art. 70 § 1 w związku z art. 73 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) takiej daty przeniesienia sędziego w stan spoczynku, aby sędzia nie był w żadnym okresie pozbawiony wynagrodzenia lub uposażenia.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Zbigniew Myszka (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2007 r. sprawy z odwołania Prezesa Sądu Okręgowego w S. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa [...] z dnia 15 listopada 2006 r. z udziałem Romana G. w sprawie przeniesienia sędziego w stan spoczynku z dniem 15 listopada 2006 r.,

u c h y l i ł zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałę [...] z dnia 15 listopada 2006 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przenieść w stan spoczynku sędziego Sądu Rejonowego w Ł. Romana G. z dniem podjęcia uchwały, tj. z dniem 15 listopada 2006 r. Jako podstawę prawną uchwały wskazano art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 100, poz. 1082 ze zm.) i art. 73 § 1 w związku z art. 70 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm., powoływanej dalej jako u.s.p.).

Sędzia Roman G. od dnia 22 sierpnia 2005 r. do dnia 16 sierpnia 2006 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Z przedstawionego przez sędziego zaświadczenia lekarskiego wynika, że dnia 15 września 2006 r. utracił zdolność do wykonywania

dotychczasowej pracy. Z tego powodu Kolegium Sądu Okręgowego w Sieradzu uchwałą z dnia 5 października 2006 r. wystąpiło do Krajowej Rady Sądownictwa o przeniesienie sędziego Romana G. w stan spoczynku z dniem 20 września 2006 r. - w trybie art. 71 § 1 u.s.p. Bezpośrednio po wystąpieniu z tym wnioskiem, w wykonaniu uchwały Kolegium Sądu Okręgowego w S. sędzia Roman G. poddał się badaniom przez lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 19 października 2006 r. stwierdził, że sędzia ten jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby. Po zapoznaniu się z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS Kolegium Sądu Okręgowego uchwałą z dnia 2 listopada 2006 r. zmieniło swe dotychczasowe stanowisko i wystąpiło o przeniesienie sędziego Romana G. w stan spoczynku z dniem 20 września 2006 r. - w trybie art. 70 § 1 u.s.p. W tej sytuacji Krajowa Rada Sądownictwa wobec niezaprzeczalnych przesłanek postanowiła o przeniesieniu sędziego Romana G. w stan spoczynku w trybie art. 70 § 1 u.s.p., „jednakże z dniem podjęcia uchwały”.

W odwołaniu od tej uchwały Prezes Sądu Okręgowego w S. wniósł o jej uchylenie w części dotyczącej daty przeniesienia w stan spoczynku sędziego Romana G. z dniem 15 listopada 2006 r. i w tym zakresie o przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. Zaskarżonej uchwale zarzucano naruszenie prawa materialnego - art. 71 § 1 w związku z art. 73 § 1 u.s.p., przez nieprzyjęcie, iż sędzia Roman G. utracił zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy już z dniem 15 września 2006 r., co wynikało z zaświadczenia lekarskiego z 13 września 2006 r. W związku z tym Krajowa Rada Sądownictwa powinna przenieść tego sędziego w stan spoczynku z dniem 20 września 2006 r. Przemawia za tym stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 września 2005 r. w sprawie wykładni art. 71 § 1 u.s.p., w którym przyjęto, że dopuszczalne jest przeniesienie sędziego w stan spoczynku na wniosek kolegium właściwego sądu, jeżeli z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 w związku z art. 73 § 1 u.s.p.) z datą wcześniejszą niż data podjęcia uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa. Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy przez sędziego Romana G. istniała już od dnia 15 września 2006 r., a więc znacznie wcześniej niż przyjęła w uchwale Krajowa Rada Sądownictwa, a ponadto stwierdzona niezdolność do służby pozostawała w związku z przebywaniem tego sędziego na zwolnieniu lekarskim w okresie od 22 sierpnia 2005 r. do 16 sierpnia 2006 r. Ustalenie daty przejścia sędziego w stan spoczynku nie jest zagadnieniem teoretycznym, ale ma znaczenie prak-

tyczne, gdyż pozostaje ono w ścisłym związku z określeniem początku okresu, z którym przysługują świadczenia związane z przejściem sędziego w stan spoczynku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione przede wszystkim dlatego, że Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę o przeniesieniu sędziego Romana G. w stan spoczynku z dniem 15 listopada 2006 r., co nastąpiło nie tylko niezgodnie z wnioskiem Kolegium Sądu Okręgowego w Sieradzu co do innej daty przeniesienia tego sędziego w stan spoczynku (20 września 2006 r.), ale także bez jakiegokolwiek uzasadnienia co do wskazanej w zaskarżonej uchwale daty przeniesienia w stan spoczynku, a ponadto bez należytego rozeznania złożonego stanu faktycznego sprawy.

Z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych sędziego Romana G. wynika między innymi, że w związku z trapiącymi go schorzeniami przedstawiał nieprzerwane zwolnienia lekarskie od służby w okresie od 22 sierpnia 2005 r. do 16 sierpnia 2006 r. Jednakże w czasie korzystania z ostatniego z tych zwolnień lekarskich przedstawił pismo z dnia 9 sierpnia 2006 r. wystawione przez Ewę C. z Poradni Chemioterapii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Ł., że z dniem 11 sierpnia 2006 r. „może wrócić do pracy”. Ponieważ pismo to nie wypełniało wymagań zaświadczenia lekarskiego o odzyskaniu zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku po okresie trwającej dłużej niż 30 dni niezdolności do służby wskutek choroby (art. 229 § 2 k.p.), sędzia Roman G. został zobowiązany do poddania się wymaganym profilaktycznym lekarskim badaniom kontrolnym. Po ich odbyciu przedłożył zaświadczenie lekarskie z dnia 13 września 2006 r. stwierdzające, że „wobec przeciwwskazań zdrowotnych utracił zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy z dniem 15.09.2006 r.”. Należy wszakże zauważyć, że z treści tego zaświadczenia nie wynikało, czy w okresie od 11 sierpnia 2006 r. do 13 września 2006 r. sędzia Roman G. odzyskał zdrowotną zdolność do pełnienia służby sędziowskiej, co było istotne z punktu widzenia prawa do gwarancyjnego wynagrodzenia sędziego za okres choroby, które przysługuje nie dłużej jednak niż przez okres roku (art. 94 § 1 u.s.p.). To na podstawie tego przepisu Prezes Sądu Okręgowego w Sieradzu pismem z 22 września 2006 r. powiadomił sędziego Romana G. o wstrzymaniu z dniem 20 września 2006 r. wypłaty wynagrodzenia sędziowskiego oraz o wszczęciu przez Kolegium tego Sądu procedury przeniesienia go w stan spoczynku. Następnie,

stosownie do uchwały Kolegium Sądu Okręgowego Sieradzu z 5 października 2006 r., Prezes tego Sądu Okręgowego pismem z 12 października 2006 r. przyznał sędziemu Romanowi G. z dniem 20 września 2006 r. uposażenie sędziego w stanie spoczynku, co nastąpiło bez wymaganej decyzji Krajowej Rady Sądownictwa (art. 73 § 1 u.s.p.), która podjęła zaskarżoną uchwałę o przeniesieniu go w stan spoczynku dopiero z dniem 15 listopada 2006 r.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Krajowa Rada Sądownictwa powinna zatem zweryfikować lub uzupełnić zasygnalizowane ustalenia faktyczne, co nie powinno obarczać Sądu Najwyższego i to w postępowaniu odwoławczym (por. § 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą, Dz.U. Nr 152, poz. 1725), a następnie podjąć uchwałę o przeniesieniu sędziego Romana G. w stan spoczynku na warunkach określonych w art. 71 § 1 u.s.p., zwłaszcza jeżeli sędzia Roman G. z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku, mając na uwadze, że do takiego okresu wlicza się okresy poprzednich przerw w pełnieniu służby, jeżeli ewentualny okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni; albo przenieść go w stan spoczynku na warunkach określonych w art. 70 § 1 u.s.p. z dniem uznania go przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił. Warto jednak podkreślić ewidentną wadę orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 19 października 2006 r. o stwierdzeniu trwałej niezdolności Romana G. do pełnienia obowiązków sędziego, polegającą na braku wskazania daty powstania tak ustalonej trwałej niezdolności do pełnienia czynnej służby sędziowskiej, która co do zasady przesądza o prawidłowej dacie obligatoryjnego przeniesienia sędziego w stan spoczynku. Sąd Najwyższy podziela przywołane w odwołaniu stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie wykładni art. 71 § 1 w związku z art. 73 § 1 u.s.p., że dopuszczalne jest przeniesienie sędziego w stan spoczynku na wniosek kolegium właściwego sądu, jeżeli z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku, z datą wcześniejszą niż data podjęcia uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa. W każdym jednak razie uchwała (decyzja) o przeniesieniu sędziego w stan spoczynku powinna respektować konstytucyjną zasadę zapewnienia sędziom wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków (art. 178 Konstytucji), która obejmuje także prawo do uposażenia przysługującego sędziom w stanie spoczynku. Ostatecznie oznacza to, że konstytucyjnie zagwaranto-

wane prawo sędziego do wynagrodzenia albo uposażenia sędziego w stanie spoczynku (art. 178 Konstytucji) wpływa na wskazanie takiej prawidłowej daty przeniesienia w stan spoczynku sędziego, który z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego (art. 70 § 1 u.s.p.), albo sędziego, który z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 w związku z art. 94 § 1 u.s.p.), aby przenoszony w stan spoczynku sędzia nie był w żadnym okresie pozbawiony środków utrzymania (wynagrodzenia lub uposażenia).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====